

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

พรตมา แก้วอ่อน* นันทพงศ์ หมีแหละหมั่น อนุสรณ์ นามประดิษฐ์ และ ศรัณย์พงศ์ ธีรวิทย์ไชย

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS

UNDER NAKHON PATHOM THE RELATIONSHIP BETWEEN CREATIVE
LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

Pontima Keaw-on*, Nantapong Milaehman, Anusorn Nampradit and Saranphong Thirawutthichai

School of Education and Liberal Arts, Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

E-mail: porntima.kiwi2535@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 11 พฤศจิกายน 2564

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 8 เมษายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 19 กุมภาพันธ์ 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 จำนวน 84 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ ตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r=0.724$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประสิทธิภาพของโรงเรียน การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research were to study 1) creative leadership of administrators 2) school effectiveness 3) the relationship between creative leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Nakhonpathom primary educational service area office 1. The samples were 84 schools by simple random sampling under the office of Nakhonpathom primary educational service area office 1. The research instruments were Likert's three sets in 5 rating scale of questionnaires. The questionnaire has a reliability of 0.93. The statistics used for analysis were frequencies, percentage, mean, standard deviation and Pearson's coefficient of correlation. The research results revealed that: The creative leadership of administrators under the office of Nakhonpathom primary educational service area office 1 were overall and each level at a high level. The effectiveness of schools under Nakhonpathom primary educational service area office 1 were overall and each level at a high level. The relationship between creative leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Nakhonpathom primary educational service area office 1 is a high level of positive correlation in a statistically significant at the .01 level

Keywords: Creative leadership, School effectiveness, School administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญต่อการบริหาร และจัดการศึกษาโดยการอำนวยความสะดวก ประสานการจัดการศึกษากับบุคลากรประชาชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานองค์กรสถาบันอื่น ฯลฯ เพื่อให้การศึกษามีบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ในการนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหารให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่พึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารจัดการและความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการบริหารและจัดการศึกษานั้น คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่เรียกว่า มีอาชีพ (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 5) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบต่อการ ทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียน หน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สนับสนุนให้มีการจัดทำหลักสูตร กำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน สนับสนุนผู้ปกครองหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน (James and Connolly, 2000: 7) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังถูกกำหนดให้อยู่ในฐานะผู้นำที่ต้องดูแลรับผิดชอบตามตำแหน่งที่เป็นตัว

กำหนดความเป็นผู้นำ แม้ว่าผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารแต่ผู้บริหารก็ควรจะเป็นผู้นำ (Hoy and Miskel, 2001: 12)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการนำบุคคลอื่น ประสานงาน และจูงใจ ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์และท้าทาย อย่างมีจินตนาการ มีวิสัยทัศน์ และความยืดหยุ่น เพื่อให้เป็นคนที่ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน ด้วยการมีความปรารถนา ความหวัง ความมุ่งมั่น เพียรพยายาม ทุ่มเท ปัจจัยความรู้เชิงลึกทักษะ ประสบการณ์ อันจะส่งผลในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบด้วยแนวทางที่ชาญฉลาด และปัจจัย สภาพแวดล้อมแบบเปิด ด้วยการให้อิสระในการคิด พร้อมสนับสนุนความคิดใหม่ ๆ ด้วยการไว้วางใจ (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2556: 21) เป็นความสามารถในการนำบุคคลหรือจูงใจอย่างมีวิสัยทัศน์ โดยการสนับสนุน และกระตุ้นให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบ เกิดการทดลองภายในองค์กร มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ๆ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ การสื่อสารภายในองค์กร และการบริหาร รวมทั้ง มีความสามารถในการปรับกระบวนการทำงานและปรับตัว เพื่อความยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556 : 16)

โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านประกอบเข้าด้วยกัน โดยจะต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเข้ามามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการประสานงานกับบุคลากรและทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของสังคม โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คุณลักษณะของผู้เรียนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งการปรับตัวและพัฒนาโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำโรงเรียนให้มีประสิทธิผล คือ ผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุงโรงเรียน เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556 : 70) ดังเช่นงานวิจัยของเมธนรา หอมหวน (2561) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฤทัย ภูสาระ (2562) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เช่นเดียวกับงานวิจัยของสมจิตร ชูศรีवास (2562) ซึ่งได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของโรงเรียน และงานวิจัยของเมธนรา หอมหวน (2561) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน

การบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนในสังกัด รวมทั้งสิ้น 121 โรงเรียน มีเป้าหมายขับเคลื่อนภารกิจสู่วิสัยทัศน์ “นครแห่งคุณภาพการศึกษา” อันประกอบด้วย ห้องเรียนคุณภาพ สถานศึกษาคุณภาพ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารในสถานศึกษาและกำหนดนโยบาย กำหนดจุดหมาย วางแผน กำหนดเป้าหมาย ตลอดจนวิธีดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้การบริหารโรงเรียน

บรรลุ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายรัฐที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ยังไม่บรรลุเป้าหมายในบางรายวิชา อันมีสาเหตุมาจาก ครูผู้สอน ไม่ศึกษารูปแบบข้อสอบการสอบแข่งขันทางวิชาการระดับนานาชาติ ส่งผลให้จัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของการประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ PISA เท่าที่ควร ส่งผลให้ยังไม่มีแผนการยกระดับการประเมิน PISA ที่ชัดเจน ครูยังไม่เข้าใจแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดประเมินผลตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับห้องเรียน ส่งผลให้ยังวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยใช้ข้อสอบที่เป็นรูปแบบเดิม ผู้บริหาร ครู บางส่วนไม่เข้าใจการทำงานเชิงระบบ ส่งผลให้การบริหารจัดการและระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนมีความซ้ำซ้อน หรือนิเทศไม่ตรงประเด็นกับการพัฒนา ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น (เป้าหมายกำหนดเพิ่มขึ้นร้อยละ 3) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1, 2563: 41-54) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละบุคคลแต่ละระดับสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นตามมาตรฐานและเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1

สมมุติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 ในเชิงบวก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1. การมีจินตนาการ 2. การมีความยืดหยุ่น 3. การมีวิสัยทัศน์ และ 4. ความไว้วางใจ

1.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

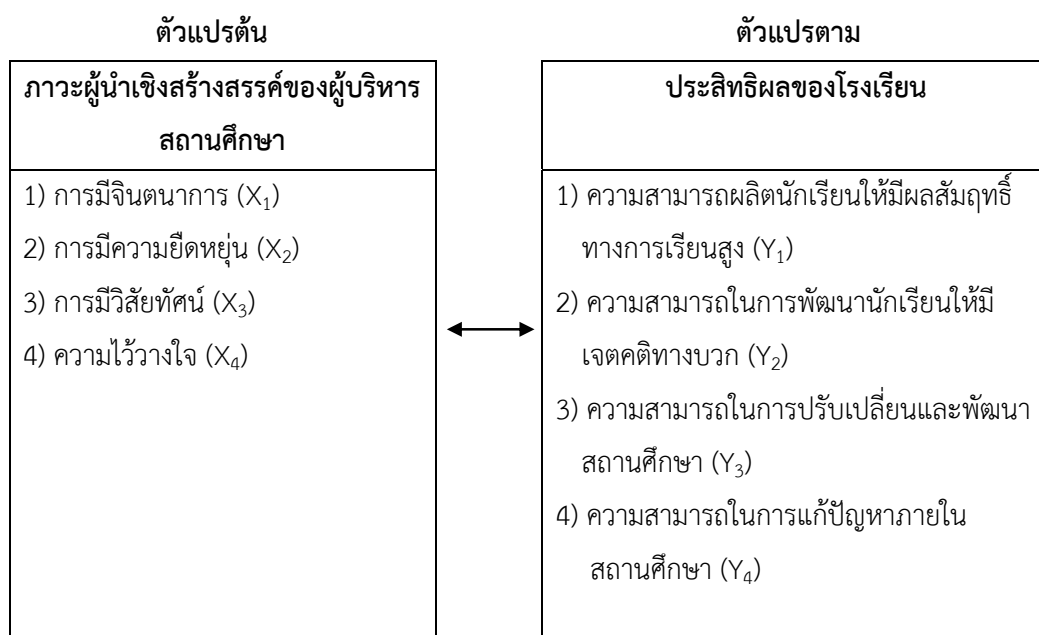
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 121 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1, 2563 : 10)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของ ดาร์วิน เฮนเดล (Darwin Hendel, 1997 อ้างถึงใน มนัส สุวรรณ, 2549: 72-73) ที่ความเชื่อมั่น 95% และเทียบสัดส่วนตามจำนวนโรงเรียนที่มีอยู่จริงได้ จำนวน 84 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครูโรงเรียนละ 4 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากในการกำหนดตัวบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 336 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยในครั้งนี้ ในปีการศึกษา 2563

กรอบแนวคิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ให้เป็นผู้นำที่มีศักยภาพสูงสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ให้สอดคล้องกับพันธกิจ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 121 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1, 2563 : 10)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของ ดาร์วิน เฮนเดล (Darwin Hendel, 1997 อ้างถึงใน มนัส สุวรรณ, 2549: 72-73) ที่ความเชื่อมั่น 95% และเทียบสัดส่วนตามจำนวนโรงเรียนที่มีอยู่จริงได้ จำนวน 84 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครูโรงเรียนละ 4 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากในการหนดตัวบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 336 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert' Scale) จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert' Scale) จำนวน 25 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ครูตอบแบบสอบถาม
2. กำหนดวันเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทราบด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจนับแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความ ถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ปรากฏว่าได้แบบแบบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.32

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจสอบค่าตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) โดยวิธีของ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านการมีจินตนาการ
2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า โดยรวมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r=0.724$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ในการจัดการศึกษายุคปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะและบทบาทในการบริหารสถานศึกษาด้วยแนวทางใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ด้วยการมีจินตนาการ การมีความยืดหยุ่น การมีวิสัยทัศน์ มีความไว้วางใจต่อสมาชิกในองค์กรให้ตระหนักในภารกิจ จนทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของกรองทิพย์ นาควิเชตร (2552 : 6) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือความสามารถของผู้นำ ในการผลักดันให้ผู้ร่วมงาน ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งมาด้วยการคิดต่างคิดหลายมิติ คิดบวก และการปฏิบัติในวงกว้าง และเชิงลึกหลายมิติจากผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิตร ชูศรีवास (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์ ความไว้วางใจ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และจินตนาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ธนพร นันฉวีวงศ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวม พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การศึกษา ซึ่งมีหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการเลือกสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด อันประกอบไปด้วยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการบริหารงาน มีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ

แนวคิดของจันทราณี สงวนนาม (2553 : 201) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนด เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของสถานศึกษาการที่ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร บรรยายภาพของ สถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การใช้อำนาจหน้าที่และการ ตัดสินใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน ความพึงพอใจในงาน ความสามารถในการยืดหยุ่นต่อ สถานการณ์เฉพาะหน้าประสบการณ์ทางการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับสถานศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของขวัญฤทัย ภู่อาระ (2562) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของชลธิชา นารี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด จันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ในภาพรวมและรายด้านโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า โดยรวมภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r=0.724$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยบ่งชี้การ สำคัญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนประสิทธิผลของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะ กระตุ้นบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและ ประหยัดสูงสุดเพื่อจะได้เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นผลดี ต่อโรงเรียนโดยตรงแล้วยังทำให้โรงเรียนสามารถปรับตัวรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoll and Temperley (2009 : 13) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือการตอบสนองเชิงจินตนาการ และการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน ต่อโอกาส ต่าง ๆ ประเด็นต่าง ๆ อย่างท้าทาย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคิด และการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน เพื่อจะ เสริมสร้างโอกาสให้กับทุกคนที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของเตชินธ์ อินทบำรุง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามการรับรู้ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความ สัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามการรับรู้ของ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับมาก และเป็นไปในทิศทางบวก ($r = .70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญ ฤทัย ภู่อาระ (2562) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อเสนอแนะนี้ผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ และ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

1.1 ผู้บริหารควรปรับเปลี่ยนวิธีการและแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องตามบริบทและสถานการณ์ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการทำงาน สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นผู้นำในการบริหารคุณภาพเกิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผล เช่น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมของนักเรียนและชุมชน เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและพัฒนาการบริหารและการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). *ภาวะผู้นำสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อีรสาสน์พับลิวเซอร์.
- กิตต์กานจน์ ปฎิพันธ์. (2555). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก <http://phd.mbuisc.ac.th/thesis/kittkhanCL.pdf>
- ขวัญฤทัย ภูสาระ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา*

- เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. สืบค้นจาก ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th/>
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- ชลธิชา นารี. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นจาก ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th>
- เดชนิษฐ์ อินทบำรุง. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. สืบค้นจาก ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th/>
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *การบริหารเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พิมพ์ธนพร นันนิวงค์. (2563). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา. สืบค้นจาก ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th>
- มนัส สุวรรณ. (2549). *การจัดการสิ่งแวดล้อม: หลักการและแนวคิด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เมธนา หอมหวาน. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัด เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นจาก ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th>
- สมจิตร ชูศรีवास. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. สืบค้นจาก ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th>
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2563ก). *รายงานการจัดการศึกษา 2563* (เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์). นครปฐม: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2563ข). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563* (เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์). นครปฐม: ผู้แต่ง.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.
- James, C., & Connolly, U. (2000). *Effective change in school*. London: Routledge Falmer.

Stoll, L., & Temperley, J. (2009). Creative Leadership : a challenge of our times. *School Leadership and Management*. 29, 65-78.